

Upplivingin hjá einum pólskum lesara av »Ova Løgmansbø«

Fyri pólskar føroyavinir var avdúkingin av »Ova Løgmansbø« eitt vónbrot. Remigiusz Mróz hevur skrivað fleiri meistaraverk undir egnum navni, men er langt undir vanligt støði, tá hann skrivur undir skaldanavninum »Ove Løgmansbø«

HERI SIMONSEN

Miðlahúsið hevur fingið pólsku Kingu Eysturland, sum býr í Klaksvík at seta orð á hvat er hent síðani fremsti krimirithøvundurin í Póllandi, Remigiusz Mróz bleiv avdúkaður, sum »Ove Løgmansbø« og annars hvussu Kinga hevur upplivað krimiskaldskapin, sum er skrivaður um Føroyar av einum annars dugnaligum rithøvundi, sum legði frá landi sum »Ove Løgmansbø«, uttan at hava nakra grundleggjandi vitan um Føroyar.

Skelkur og vónbrot

Kinga Eysturland skrivur: – Avdúkingin fyri stuttum av »Ova Løgmansbø« hevur skelkað fólk bæði í Póllandi og í Føroyum.

– Talan er í veruleikanum um tann best seljandi rithøvundin í Póllandi, 30 ára gamla Remigiusz Mróz, sum er avdúkaður sum maðurin aftanfyrir skaldanavnið »Ove Løgmansbø«. Fyri pólskar lesarar er talan um ein skelk og eitt vónbrot, serliga fyri pólskar føroyavinir.

– Vónbrotið hevði ikki verið so stórt, um tað ikki var talan um ein annars framúrskarandi rithøvund. Remigiusz Mróz er so stórur í Póllandi, at hann í veruleikanum er eitt brand.

– Hansara annars harða arbeiðið og nærlagnið hava gjørt tað møgulegt hjá honum at skriva ikki færri enn 20 bókur tvey tey seinastu árini.

At gerast víðagitin var ikki nóg mikið

Víðari skrivur Kinga Eysturland: – Nóg av verkunum hjá Remigiusz Mróz eru skaldsøgur, sum snúgva seg um lógarbrot og brotsgerðir, sum fara fram í Póllandi. Men at gerast víðagitin, og at vinna nógvan pening var ikki nóg mikið fyri Remigiusz Mróz.

– Í síni verjurøðu fyri skaldskapinum undir skaldanavninum, Ove Løgmansbø sigur Remigiusz Mróz, at hetta var ein háttur at testa sín dugnaskap, og hann vildi tryggja

Í Póllandi verður Remigiusz Mróz samanborin við John Grisham

Sambært Kingu Eysturland føra føroyingarnir í bókunum hjá Ova Løgmansbø seg fram sum póllendingar

sær, at bøkurnar undir navninum »Ove Løgmansbø« kundu selja væl, hóast Remigiusz Mróz ikki brúkti sítt egna navn.

– Remigiusz Mróz tók ein stóran vága við at skriva undir einum dulnevni.

Óheppið val av eftirnavni

Serliga valið av eftirnavninum var óheppið, heldur Kinga Eysturland:

– Hansara fákunnleiki og óvitan fekk hann at velja eitt eftirnavn, sum hevur eina drúgva og stolta søgu. Eitt eftirnavn, sum hoyrir til eina familju í Føroyum, familjuni á Løgmansbø.

– Remigiusz Mróz segði við póllendingar og føroyingar, sum hann møtti í Føroyum síðst í februar, at hann ikki tilætlað hevði skrivað nakað ilt um Føroyar og føroyingar.

– Remigiusz Mróz segði seg heldur ikki vita, at eftirnøvn hava so stóran týðning í Føroyum. Hann segði seg verða vanan við, at øll eftirnøvn í Póllandi eru so vanlig, at eingin gáar um tað. Kinga staðfestir, at eftirnøvn kunnu eisini verða

sjáldsom í Póllandi:

– Tað búgva 38 miljónir fólk í Póllandi, so givið er, at úrvalið av eftirnøvnum er sera stórt. Tað eru nøkur eftirnøvn, sum bara hoyra til ávísar pólskar familjur, sum eru av aristokratiskum uppruna, so sum Radziwill, Zamoyski, Drucki-Lubecki ella Czartoryski.

– Eg eri vís í, at um Remigiusz Mróz hevði valt sær eitt pólskt dulnevnið til at geva út bókur, so hevði hann ikki valt nakað av eftirnøvnum, sum eg havi nevnt, tí tað hevði verið hildið at verða óhóskandi.

Skuldi lært av William Heinesen

Viðvíkjandi sjálvari søgugongdini í bókunum »Enklawa« og »Veidan«, sum er tær báðar fyrstu bøkurnar hjá Ova Løgmansbø, skrivur Kinga Eysturland:

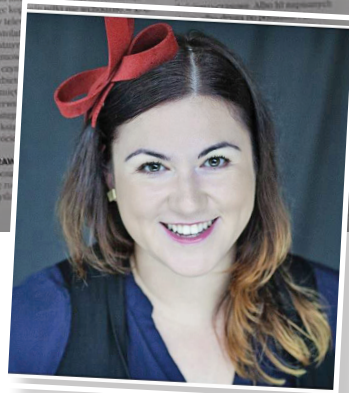
– Viðvíkjandi søgugongdini, so er tað ógjørligt hjá føroyingum at meta um hvussu skeivar frásagnirnar eru, tí bøkurnar finnast bara á pólskum. Sjálv havi eg lisið bøkurnar »Enklawa« og »Veidan«,

Grisham. Polacy czytają 16 książek, z czego połowę w minionym roku. Producenci filmowi prześcigają się w przygotowaniu ekranizacji jego powieści. Remigiusz Mróz to już nie pisarz, to zjawisko na mapie polskiej literatury.

TEKST Izabela Janiszewska

MKSIAŻKA ZAMIAST KOMPUTERA

Urodził się w Opolu. W latach 80. podjął się podziemiałki podziemnej literatury. W latach 90. podjął się podziemiałki podziemnej literatury. W latach 90. podjął się podziemiałki podziemnej literatury.

so eg meti meg verða føra fyri at meta um innihaldið í hesum báðum bókunum. Eg havi havt eitt rættiliga lívligt samskiði við Remigiusz Mróz um fiksjón og ikki-fiksjón.

– Uppfatarnir hjá okkum eru ymiskar, um hvørt tey føroysku fólkin í skaldsøgunum eru jaliga lýst ella ikki. Remigiusz Mróz vardi sjálvandi sín rætt til at skriva fiksjón. Men Remigiusz Mróz skilir ikki, at fiksjón riggar ikki á sama hátt í einum litlum landi, sum er so fólkaftækt sum Føroyar.

– Øðrvísi er við stórum londum í heiminum, sum t.d. Russlandi, USA og Kina. Líkamikið hvat tú sigur um hesi londini, so er tað sannleikin. Lat okkum siga, at tað eru nógvríki fólk í Russlandi, tað passar.

– Lat okkum siga, at tað eru nógvríki fólk í Russlandi, tað passar. Um vit koma við pástandinum, at Kina er ógvuliga væl ment tøkniliga, so er tað líka satt, um vit siga, at Kina stendur seg illa tøkniliga.

– Slíkir pástandir eru torførir fyri ikki at siga ómøguligir at føra fram um eitt so lítið land sum Fø-

oyar. Alt í Føroyum er nær, og er við hondina, og tí er tað, at allar bendingar av sannleikanum um Føroyar eru kontroversielar, og slíkt verður ikki væl móttikið í Føroyum. William Heinesen skilti hetta, tá hann skrivaði skaldsøguna »Nóatún«.

– Nóatún er ein lítill fiktiv bygg, sum stríðist við mál, sum øll smá og innistongd samfeløg stríðast við. William Heinesen visti, at nógvar bygdar í Føroyum kundu verið »Nóatún«, men samstundis visti William Heinesen, at um hann nágreiniliga hevði skrivað um t.d. Viðareidi ella Skopun, so hevði hann ikki fingið somu undirtøku fyri bókini.

Trupuleikin eru feilirnar

Kinga Eysturland staðfestir, at trupulleikarnir við bókunum, sum Remigiusz Mróz skrivur undir skaldanavninum Ove Løgmansbø er ikki um tær eru fiksjón ella ikki fiksjón:

– Størsti trupuleikin hjá mær er, at føroyingarnir í bókunum handla, hugsa og tosa ikki, sum føroyingar vanliga gera. Tær góðu bøkurnar Remigiusz Mróz hevur skrivað undir egnum navni eru góðar, tí persónarnir eru so veruleikakendir.

– Remigiusz Mróz er útbúgvinn sakførari. Sum lesari fái eg eina kenslu av, at Remigiusz Mróz kennir hetta umhvørvið væl, og tí eru pólsku søgurnar hjá honum, og persónarnir í bókunum so trúligir.

– Tá tað kemur til bøkurnar hann hevur skrivað, sum Ove Løgmansbø, so er tað týðiligt, at høvundurin ikki kennir tann føroyska veruleikan, og hann fær føroyingarnar í skaldsøgunum at føra seg fram sum póllendingar. 15. mars verður triðja skaldsøgan hjá Ova Løgmansbø, sum eitur »Ferjan« givin út í Póllandi. Hesaferð vita pólski lesararnir hvør Ove Løgmansbø er.

– Tá tey nú vita, at hann ikki er hálvur føroyingur, sum hann hevur ført fram áður, so fara tey uttan iva at verða eitt sindur meira atfinningarsom ímóti bæði skaldsøguni og rithøvundanum, skrivur Kinga Eysturland úr Montevideo í Uruguay.